

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

Historiae Ecclesiasticae Pars Secvnda, Qva Continentvr Socratis Scolastici
Constantinopolitani lib. 7. Theodoriti Cyrensis episcopi lib. 5

Christopherson, John

[Köln], 1569

Quòd Isdigarde Persaru[m] rege defuncto, foedera inter Romanos &
Persas rupta fueru[n]t, et ciuitas Persis superatis effecta fortis. Cap. XVIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12704

lebat offendere, parat res ad baptismum necessarias. Cumq; vestem splendidá pro illo emisset, & alueú baptisterij aqua impleri iussisset, Iudæu eo deduxit vt illi baptismum imperiret. Verùm aqua vniuersa diuina quadam virtute, quæ oculis cerni percipiue non poterat, subito exhausta est. Ac cum neque episcopus, neque alij, qui aderant, accuratè cōsiderarent qua ratione id accidisset, sed aquam per foramen quod in imo alueo fuit (per quod etiam aliàs aquam solebāt educere) effluxisse existimauerit, alueú baptisterij de integro foraminibus vndique in eo firme obturatis, diligenter implent. Ac cum Iudæus esset secundo ad alueum baptisterij deductus, aqua rursus penitus euanuit. Itaque tum Paulus: O homo, inquit, aut veteratoris partes agis, aut baptismum ignorans recepisti. Quare vbi ob miraculum à multis eo concursus erat, forte quidam Iudæum de facie nouit, eumq; ab Attico episcopo baptizatum viderat. Hoc miraculum per Paulum Nouatianorum episcopum editum fuit.

Quòd Isdigarde Persarū rege defuncto, fœdera inter Romanos & Persas rupta fuerūt, et ciuitas Persis superatis effecta fortis.

CAP. XVIII.

Isdigerde rege Persarum, qui Christianos Perfidem inco-
lentes minimè fuerat persecutus, mortuo, Bararanes, eius
filius, susceptis regni gubernaculis, à magis ad eam rem
impulsus, Christianos acerbe exagitare, cruciatus & tormé-
ta varia Persarum more illis infligere cœpit. Itaque Chri-
stiani, qui inter Persas habitabant, necessitate coacti ad Ro-
manos confugere: orare ne illos tam misere opprimi pati-
antur. Atticus Episcopus, illos supplices benigne excipere:
omnem suam curam & cogitationem ad opé illis ferendam
conuertere: Imperatori Theodosio rem palá facere. Eo-
dem tempore aliam etiam ob causam Romani forte aduer-
sus Persas animo infenso fuerunt. Nam Persæ quidem, &
fossores quos à Romanis ad auri venas excidendas merce-
de conduxerant, noluerunt illis reddere, & merces Roma-
nis mercatoribus abstulerunt. Quam offensioné vehemen-
ter auxit Christianorum ad Romanos profugium. Nam

Y 5 Rex Per-

SOCRAT. HISTOR.

Rex Perfarū ilico mittit Legatos, qui illos vt fugitiuos repetāt. Romani aut̄ eos qui auxiliij causa ad ipsos cōfugerāt nequaquā reddiderūt: imo verò nō solū eos, vt supplices cōferuare animo instituerūt, verū etiā omnib⁹ opib⁹ viribusq; ad religionē Christianā propugnandā eniti parati fuerunt. Quapropter cū Persis bellū gerere, q̄ pati Christianos tam misere perire maluerūt. Ruptis igitur fœderibus bellū grauisimum inter eos cietur: de quo non erit (mea quidē sententia) incommodū, pauca obiter differere. Imperator Romanus primus exercitū, quē Ardaburius ductabat, cōtra Persas seorsim mittit: qui per Armeniā in Persidem irruptione facta, prouinciā, quæ Azazena dicitur, vastat. Narsæus Regis Perfarū Dux, illi cū copiis Persicis prodit obuiā. Præliū cōmittitur: victus Narsæus, fugā capessit. Postea vbi cōmodū sibi putauit per Mesopotamiā in fines Romanorū, nullis tū præsidijs munitos de improviso incursionē facere, atq; eo pacto Romanos vlcisci, cōciliū Narsæi duci Romani exercitus minimè obscurū fuit: & propterea Azazena ocysus direpta, ille etiā in Mesopotamiā ire maturat. Quare Narsæus etsi ingentem exercitum collegerat, non tamen in fines Romanorum potuit inuadere. Vbi autem Nizibim venit (est hæc quidem sita inter fines Romanorum & Perfarum, ditioni tamen Perfarum subiecta) inde Ardaburio significat, se velle cum eo de bello gerendo conuenire: locumque & tempus prælio præstituere. Ardaburius illis, qui ad hæc significanda venerant, respondit: Hæc meis verbis nuntiate Narsæo: nō quādo tu voles, Imperatores Romani sunt bellū gesturi. Itaque simulatq; Imperator Romanus intellexerat Persam maximas copias contra ipsū comparasse, spe tota belli administrandi in deo collocata, maximum exercitum ex aduerso misit. Imperatorem autem summum protinus à Deo beneficiū accepisse, quòd eius ope confidebat, ex hoc perspicuum esse poterit. Cum enim Constantinopolitani anxio & sollicito animo essent, & propter incertam belli fortunam ancipiti cura distracti, angeli dei in Bithynia nōnullis, quos negocia necessaria Constantinopolim ire cogebant, apparentes, iubent renūtiare Constantinopolitanis, vt bono animo sint, præcibus se dedant, & firmam in Deo spem ponant, Romanos victores fore. Se enim administra-

tores

tores belli à Deo missos dicebant. Quo audito, non solum ciuitas confirmata fuit, verum etiã militum animi multo ad bellum facti alacriores. Vbi bellum, vti docuimus, erat ex Armenia in Mesopotamiam translatum, Romani Persas in urbem Nisebenorum conclusas obsidione cingunt: turreſq; ex ligno fabricatas, quæ machina quadam voluebãtut, mœnibus admouent: multos qui ex mœnibus pugnare, eaque defendere nitebantur, trucidant. Bararanes igitur Rex Persarum certior factus, tum regionem Azazenorum vastatam, tum suos milites qui erant in vrbe Nisebonorum cõclusi, à Romanis obſessos, ipse cū omnibus suis copijs contra Romanos ire constituit. At quoniam Romanorum exercitum vehementer formidabat, auxiliũ postulat à Saracenis: quibus id temporis presuit Alamundarus vir excelsõ animo & bellicoso, qui infinita Saracenorũ manu secum adducta, Regem Persarũ cõfidere iubet. Quinetiã pollicetur, neque id adeo multo post, illi non solũ subacturum Romanos, sed Antiochiam, quæ est in Syria traditurum. Verum eius promissio non successit ex sententia. Nam Deus adeo ingentem Saracenis incussit terrorem, vt Romanorum copias in ipsos de repente irruisse existimarent: atque cum inter ipsos tumultuarentur, & nõ haberent quo aufugerent, ipsi se armatos præcipitarunt in fluuiũ Euphratem, in quo homines circiter centum milia submersi perierunt. Sic cum Saracenorũ copijs actũ est. Romani, qui Nisibim obsidebant, vbi acceperant Regem Persarũ ingentẽ numerũ Elephantorum contra ipsos ducere, ea re supra modum exterriti, omnibus machinis, quibus in obsidione illa vsi fuissent incẽsis, in ipsorũ fines regressi sunt. Quæ autẽ prælia postea cõmissa, & quæadmodũ Araobindus, alter Romanorũ dux, Persã quẽdã longe fortissimũ singulari certamine interemerit, & qua ratione Ardaburius septẽ nobiles Persarũ duces per insidias occiderit, & quo pacto Vitianº alius etiã dux Romanorũ, reliquas Saracenorũ copias pffigari, à me certè, ne minis lõge ab instituto deflectere videar, silẽtio debere præteriri cẽseo.

De Palladio cursore & eius celeritate. CAP. XIX.

HAE res gestæ Imperatori Theodosio fuerunt celeriter nuntiatae. Caterum, qua ratione res in locis tam longinquis gestas tã cito intellexerit, hoc loco explicabo

Virum